

ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496*

Problems and Obstacles of Law Enforcement under the Police Enforcement Act for the Prevention and Suppression of Water Crimes, 1953

อำนาจ ชุกกลิ่น**
 สอาด หอมมณี***
 คมสัน สุขมา****

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 โดยทำการศึกษาบทบัญญัติและมาตรการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และนำมาวิเคราะห์ พร้อมเสนอแนะปรับปรุงเพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจน้ำสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลจากการศึกษาพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 พบว่า คำนิยามว่า ยานพาหนะ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคจนไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการให้อาณัติสัญญาณว่ายานพาหนะอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำ และเรื่องการสั่งควบคุม สั่งหยุดพาหนะ

ซึ่งมิได้กำหนดวิธีการสั่งห้าม สั่งควบคุม ยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก แล่นระหว่างแม่น้ำ ลำคลอง และน้ำจืด จึงไม่มีแนวทางปฏิบัติที่แน่นอน ด้านบทกำหนดโทษค่าปรับและวิธีดำเนินการกระบวนกรตามกฎหมายของพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่มีการใช้มาแล้วประมาณ 64 ปี เห็นควรมีการปรับปรุงและเพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการศึกษาเห็นควรปรับปรุงแก้ไขคำนิยามตามมาตรา 3 พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 คำว่า ยานพาหนะ คือ เรือซึ่งใช้เดินทางระหว่างภายในราชอาณาจักรหรือระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุก ลำเลียง โดยสาร ลาก ชุง ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมถึงสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ในน้ำและสามารถใช้น้ำได้ทำนองเดียวกัน และแก้ไขมาตรา 5 รวมถึงมาตรา 6 การสั่งห้าม สั่งหยุดยานพาหนะ คือ แสดงสัญญาณเสียงพร้อมไฟฉุกเฉิน สำหรับยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก และเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้นตามมาตรา 7 โดยกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจน้ำเป็นพนักงานสอบสวนตามความผิดในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้สามารถใช้ในการป้องปรามอาชญากรที่ต้องการกระทำความผิด ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : ตำรวจน้ำ/ ยานพาหนะ/ การกระทำผิดทางน้ำ

*วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**นักศึกษาลัทธิสุตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

****อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พันตำรวจเอก ดร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Abstract

This thesis aims to study the background and significance of law enforcement problems, in accordance with the Police Enforcement Act for the prevention and suppression of water crimes, 1953 by studying the provisions and enforcement measures under the Act as mentioned above, analyze, recommend, improve in order to the marine police officer can perform the duties with maximum efficiency.

The result of the study of the Police Enforcement Act for the prevention and suppression of water crimes, 1953 found that the definition of "vehicle" was unclear, and causing problems and barriers to enforce the law effectively. In addition, the signal that the vehicle is under the control of the marine police officer. Control orders, stopping the vehicle does not specify how to ban. Control of small vehicles between rivers, canals, and fresh water are not exact guidelines. The penalties, fines, legal processes and procedures of the Act as mentioned above have been used for about 64 years. It is appropriate to improve and increase the penalty rate, in order to make law enforcement more effective.

The educational suggestion should improve the definition of Section 3 , the Police Enforcement Act for the prevention and suppression of water crimes, 1953. The term "vehicle" refers to a ship that travels between the Kingdoms or between the Kingdoms and a foreign country, whether used for transport, conveyance, passenger, tow, push, lift, dig, or stripping including moving objects in the water and can be used in the water in a similar way. Amendments to Section 5 and 6. Prohibitions, stopping vehicles are signs of sound with emergency lights for small vehicles. And additional penalties for higher penalties, under section 7 , with imprisonment not exceeding ten years, or a fine not exceeding two hundred thousand baht, or both. Assigned to the marine police officer as an inquiry official according to the offenses in the Act as mentioned above. In order to be able to use in the prevention of criminals want to commit. As a result, law enforcement is more effective.

Keywords : Marine Police/ Vehicles / Water Crimes

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม โดยมีบุคลากรในหน่วยงาน คือ ข้าราชการตำรวจ ซึ่งบุคลากรตำรวจนั้น เป็นอาชีพข้าราชการที่ต้องอยู่คู่กับวิถีชีวิตของประชาชน ทั้งยังมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ คุ้มครอง ป้องกัน รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุข รับใช้ช่วยเหลือให้บริการประชาชน นอกจากนั้นแล้วตำรวจยังมีหน้าที่ตรวจตราความเรียบร้อย จับกุม ปราบปรามคนที่กระทำความผิดกฎหมาย อาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ต้องเสียสละ ตำรวจถูกเรียกชื่อตามความรับผิดชอบที่เราทราบกัน เช่น ตำรวจกองปราบ ตำรวจน้ำ ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจรถไฟ ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจทางหลวง ตำรวจนครบาล ตำรวจจราจร ตำรวจภูธร ตำรวจสันติบาล ตำรวจสภ เป็นต้น

ตำรวจน้ำเป็นส่วนราชการที่ใช้ชื่อเต็มว่า กองบังคับการตำรวจน้ำ เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่าง

อื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 หน้า 8 (13) ลง 7 กันยายน พ.ศ. 2552) ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ ป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดในทุกพระราชบัญญัติที่ตำรวจบกปฏิบัติแต่ เพิ่มเติมความผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางน้ำต่างๆ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีอำนาจหน้าที่ในเขตอำนาจความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีในรัชกาลที่ 9 พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญอื่น ๆ

2. รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร

3. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญา ในเขตน่านน้ำไทย ทำเรือชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นอาณาเขตของประเทศไทย รวมทั้งเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และในทะเลหลวง เฉพาะเรือไทย และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า กองบังคับการตำรวจน้ำเป็นหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางบก และทางน้ำ ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในเขตน่านน้ำไทย ทำเรือ ชายฝั่งทะเล แม่น้ำสายหลักสำคัญ ซึ่งเป็นอาณาเขตของประเทศไทย รวมทั้งเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และในทะเลหลวงเฉพาะเรือไทย ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้มีหน้าที่และภารกิจเพิ่มเติมดังนี้ พิทักษ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประชาชน คือ รักษาความมั่นคงของชาติและราชบัลลังก์ รักษาสวัสดิภาพในน่านน้ำไทย และในทะเลหลวง รักษาทรัพยากร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทำการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญาทั่วไป และความผิดตามพระราชบัญญัติต่างๆ ที่มีโทษทางอาญาโดยเฉพาะสินค้าหลบหนีภาษีศุลกากร ยาเสพติด ให้โทษ อาวุธสงคราม และวัตถุระเบิด ชาวต่างประเทศหลบหนีเข้าเมือง และการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันปาล์มเข้ามาในราชอาณาจักร ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ. 2530

งานการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญานั้น กองบังคับการตำรวจน้ำเน้นการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2552 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2552 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติสำรวจและห้ามกักกันข้าว พ.ศ. 2489 ควบคุมเครื่องอุปโภค และของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน การส่งออกนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง การรักษาสวัสดิภาพในน่านน้ำไทย ทำเรือและชายฝั่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยถือปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบตามหน้าที่ คือ พื้นที่ในทะเลอาณาเขต 12 ไมล์ทะเล และพื้นที่ในทะเลเขตต่อเนื่องอีก 12 ไมล์ทะเล รวมเป็น 24 ไมล์ทะเลจากแนวชายฝั่งทะเลอันดามันรวมทั้งพื้นที่ในแม่น้ำใกล้ฝั่งทะเลโดยมีเรือตรวจการณ์เป็นยานพาหนะในการออกตรวจทางทะเลและแม่น้ำใกล้ฝั่ง ทั้งยังเป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนกระบวนการทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยนำกระบวนการป้องกันและปราบปรามสืบสวน สอบสวน ตรวจค้น จับกุมมาใช้ เป็นต้น

จากการศึกษาเห็นได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำ ต้องมียานพาหนะในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งก็คือเรือตรวจการณ์ ดังนั้นเรือตรวจการณ์จึงมีความสำคัญอย่างมากที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรือต้องมีความรู้

ความสามารถความร่วมมือ ความอดทน ทั้งความชำนาญเฉพาะด้าน และที่สำคัญเป็นอย่างมากคือต้องระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และใช้ดุลพินิจอย่างเหมาะสมด้วยความรอบคอบ และสุจริต เนื่องจากเจ้าพนักงานตำรวจน้ำเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะกฎหมายพิเศษเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าว ตรารัฐขึ้นเพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำมีประสิทธิภาพสูงสุด และมีการประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2496 หรือเมื่อประมาณ 64 ปีที่แล้ว แต่ยังไม่เคยมีการปรับปรุงเลย โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้บัญญัติขึ้นเนื่องจากช่วงปี พ.ศ. 2496 ดังกล่าว ซึ่งหลังจากผ่านช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เครื่องอุปโภคต่าง ๆ ตลอดจนผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมต้องสั่งเข้ามาจากต่างประเทศทั้งสิ้น สินค้าดังกล่าวส่วนใหญ่มาจากประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ในสมัยนั้นการขนส่งสินค้าต่างประเทศส่วนใหญ่จะกระทำโดยทางทะเล หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยต้องให้ข่าวสารโดยไม่คิดมูลค่าจำนวน 1,500,000 ตัน แก่ประเทศอังกฤษ ตาม “ความตกลงสมบูรณแบบ” (Formal Agreement for The Termination of The State of War Between Siam and Allies ("United Nations")) ซึ่งขณะนั้นทั่วโลกอยู่ในระหว่างขาดแคลนอาหาร อันเป็นผลเนื่องมาจากสงคราม และประเทศไทยได้รับผลเสียหายน้อยในด้านการผลิตอาหาร ข้าวไทยผลิตได้จำนวนมากแต่ราคาตกต่ำ เนื่องจากอุปสรรคในการขนส่งไปจำหน่าย ตรงกันข้าม กับต่างประเทศที่มีราคาสูง การลักลอบนำข้าวออกนอกประเทศทางทะเล จึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับประเทศไทย ต้องมีการส่งข้าวให้อังกฤษตามตกลงดังกล่าว รัฐบาลมีความจำเป็นต้องควบคุมการส่งออกข้าวและสกัดกั้นการลักลอบส่งข้าวออก นอกประเทศอย่างจริงจัง การควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว จำเป็นต้องใช้พนักงาน เจ้าหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในทะเล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดตั้งกองตำรวจน้ำไว้ปกป้องคุ้มครอง ผลประโยชน์ของประเทศชาติพร้อมทั้งตรากฎหมายฉบับดังกล่าวออกมาบังคับใช้ ทั้งนี้ในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ปัจจุบันมีปัญหาในการบังคับใช้อยู่หลายประการ เนื่องจากได้มีการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 ผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 เพื่อทำการศึกษาวิจัยดังนี้คือ

ปัญหาประการแรก ปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างมาก รวมถึงประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลในด้านบวกและลบ ความเจริญทางเศรษฐกิจขยายตัว โดยมีปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้นตามมาและมีอาชญากรรมการกระทำผิดรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เพื่อหลีกเลี่ยงการการตรวจพบของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ ก่อให้เกิดผลเสียทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ค้ามนุษย์ ยาเสพติด คนต่างด้าว ซึ่งมีการกระทำความผิดในยานพาหนะต่างๆมากมายหลายชนิดรวมถึง ยานพาหนะตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มาตรา 3 ซึ่งค่านิยามว่า “ยานพาหนะ” ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังคงคลุมเครือไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคจนไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายที่ผู้กระทำผิดมีการปรับเปลี่ยนพัฒนารูปแบบของอาชญากรรมตามยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งยังลดทอนความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

ประการที่สอง ตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มาตรา 5 การให้อาณัติสัญญาณยานพาหนะอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ และมาตรา 6 เรื่องการส่งควบคุมและสั่งหยุดพาหนะ จะเห็นได้ว่าใน 2 มาตรานี้ ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจน้ำในการสั่งห้าม, สั่งควบคุม ยานพาหนะโดยให้ใช้สัญญาณตามที่ อธิบดีกรมตำรวจกำหนด กรณีดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิปฏิบัติสำหรับเรือขนาดใหญ่ ซึ่งใช้เดินทางออกไปสู่หรือเข้ามาจากทะเล หรือระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศเท่านั้น ปัจจุบันมีการเดินทาง การขนส่งรวมถึงวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนโดยใช้เรือที่มีขนาดเล็กอย่างมากมายแพร่หลาย

แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการสั่งห้าม,สั่งควบคุม ยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก แล่นระหว่างแม่น้ำ ลำคลอง และน้ำจืด จึงไม่มีแนวทางปฏิบัติที่แน่นอนในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้

ประการที่สาม ด้านของการกำหนดโทษค่าปรับตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มาตรา 7 ที่มีการใช้มาแล้วประมาณ 64 ปี สังเกตได้ว่า ตามที่ได้มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2560 เป็นต้นไป นั้นทำให้มีการแก้ไขบทบัญญัติเรื่องโทษปรับสำหรับความผิดทั่วไปในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญาแทบจะทั้งหมด ประกอบกับอัตราโทษปรับสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ฉบับดังกล่าว ไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาเป็นเวลานานแล้ว ทำให้ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งยังไม่สอดคล้องกับนานาประเทศอื่นที่มีอัตราโทษที่สูงกว่ากฎหมายไทย จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงอัตราบทกำหนดโทษให้สูงขึ้น และอำนาจการสอบสวนใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพค่าครองชีพของประชาชนในปัจจุบันทั้งยังสามารถใช้ในการป้องปรามอาชญากรที่ต้องการกระทำความผิด ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 คำนิยาม และระเบียบข้อบังคับรวมถึงวิธีปฏิบัติต่างๆ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่ความถูกต้องเป็นธรรมในการใช้อำนาจรัฐโดยขณะเดียวกันก็สามารถรักษาสมดุล(Balance) ระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน (The crime control model) กับ การควบคุมอาชญากรรม (Due process model) ได้อย่างลงตัว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496

เพื่อศึกษาถึงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำของไทยและต่างประเทศ

เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ของพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496

เพื่อศึกษาหาแนวทางและนำมาเป็นข้อเสนอแนะปรับปรุงเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ให้มีประสิทธิภาพทันสมัยมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้า กฎหมาย บทบัญญัติ ประกาศ คำสั่ง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร ตำรา กฎหมาย บทความ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งงานวิจัยอื่นๆ และฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ของทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ โดยนำมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและ/หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาบทบัญญัติทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 โดยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีของกฎหมายฉบับดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยกับกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ หาข้อเสนอแนะ จากองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาต่อไป

สมมติฐานของการศึกษา

ในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มีการใช้บังคับมาแล้วประมาณ 64 ปี ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างมาก มีอาชญากรรมการกระทำผิดรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นมากมายทั้งทางบก และทางน้ำ เช่น ค้ามนุษย์ ยาเสพติด คนต่างด้าว จึงควรทำการศึกษาวินิจฉัยเพื่อปรับปรุง เพิ่มเติมหรือแก้ไข ทั้งยังนำมาใช้เป็นวิธีปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับเหตุการณ์โลกปัจจุบัน ได้แก่ คำนียามในตัวบทกฎหมาย รวมถึงวิธีการในการสั่งการ ควบคุมยานพาหนะ และอัตราโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

ผลการวิจัย

พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ โดยผู้ศึกษานำมาเปรียบเทียบกับ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายประเทศอเมริกา และญี่ปุ่น พบว่าพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจาก เจ้าพนักงานตำรวจน้ำซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ประสบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว จนไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกิดขึ้นได้อย่างเต็มที่จึงเป็นที่มาของปัญหาในประเด็นต่างๆ

1. ปัญหา ความหมาย นิยามคำว่า ยานพาหนะ

พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 เป็นกฎหมายพิเศษเฉพาะที่ตราขึ้นเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจน้ำให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างมาก รวมถึงประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลในด้านบวกและลบ ความเจริญทางเศรษฐกิจขยายตัว โดยมีปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้นตามมาและมีอาชญากรรมการกระทำผิดรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เพื่อหลีกเลี่ยงการการตรวจพบของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ ก่อให้เกิดผลเสียทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ค้ามนุษย์ ยาเสพติด คนต่างด้าว ซึ่งมีการกระทำความผิดในยานพาหนะต่างๆมากมายหลายชนิดรวมถึง ยานพาหนะตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ซึ่งคำนิยามว่า “ยานพาหนะ” ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวยังคงคลุมเครือไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคจนไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย อีกทั้งผู้กระทำความผิดมีการปรับเปลี่ยนพัฒนารูปแบบของอาชญากรรมตามยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ลดทอนความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว สังเกตจาก กฎหมายแห่งรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา (Code of Federal Regulations-CFR) (CFR-2017 title46 vol.2 part67 subpart a general 67.3) ได้นิยามความหมายว่า “เรือ” คือ พาหนะทางน้ำหรือสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ในน้ำอื่นที่หรือสามารถนำมาใช้

เพื่อการคมนาคมขนส่งในน้ำบนเรือแต่มิได้รวมถึงอากาศยาน กฎหมายการเดินเรือพาณิชย์ญี่ปุ่น (The Japanese Carriage Of Goods by Sea Act, 1992) (Article 2 (Definitions)(1) นิยามความหมายของคำว่า เรือ คือ ยานพาหนะทางน้ำที่นำไปซึ่งผู้คนและวัตถุเพื่อที่จะเดินทางไปในทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ โดยการกระทำของมนุษย์ หรือเครื่องจักรกลมอเตอร์ก็ได้ทั้งนี้รวมถึงยานพาหนะที่เคลื่อนที่ไปในน้ำมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับเรือ รวมทั้งเครื่องบิน และเรือเหาะด้วย

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับวิธีการควบคุมและการส่ง ยานพาหนะให้ปฏิบัติตามคำสั่ง

ปัจจุบันยานพาหนะที่นำมาใช้งานในด้านการเคลื่อนที่หรือการเดินทาง ล่องไปตามแม่น้ำคือเรือ โดยเรือจัดว่าเป็นยานพาหนะที่เก่าแก่ที่สุด มีหลักฐานการใช้เรือในการเดินทางและขนส่งต่างๆ มาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เห็นได้ว่ายานพาหนะ เป็นสิ่งที่มนุษย์ขาดไม่ได้และมีความสำคัญในการขนส่งทาง จึงต้องมีวิธีการควบคุมสั่งการในการเดินสัญจรทางน้ำแก่ยานพาหนะดังกล่าวซึ่งคือเรือ เช่นกันรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายควบคุมสั่งการยานพาหนะนั้นด้วย ตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มีบัญญัติเรื่องการให้อำนาจนิติบัญญัติว่ายานพาหนะอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ และเรื่องการสั่งควบคุมและสั่งหยุดพาหนะ จะเห็นได้ว่าการให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจน้ำในการสั่งห้าม, สั่งควบคุม ยานพาหนะโดยให้ใช้สัญญาณตามที่ อธิบดีกรมตำรวจกำหนด ซึ่งเป็นการระบุในกรณีเรือขนาดใหญ่ ซึ่งใช้เดินทางออกไปสู่หรือเข้ามาจากทะเล หรือระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศ แต่มิได้กำหนดวิธีการสั่งห้าม สั่งควบคุม ยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก แล่นระหว่างแม่น้ำ ลำคลอง และน้ำจืด ซึ่งปัจจุบันจำนวนประชากรในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้นทุกปี และมีการสัญจรทางน้ำโดยใช้เรือเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่กฎหมายฉบับดังกล่าว ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่แน่นอนในการบังคับใช้กับยานพาหนะชนิดดังกล่าว

3. ปัญหาและอุปสรรค อำนาจการสอบสวนบทกำหนดโทษการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในการควบคุมและการสั่ง ยานพาหนะ

ตามที่ได้มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2560 เป็นต้นไป นั้นทำให้มีการแก้ไขบทบัญญัติเรื่องโทษปรับสำหรับความผิดทั่วไปในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญาแทบจะทั้งหมด แต่ด้านของการลงโทษค่าปรับตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ที่มีการใช้มาแล้วประมาณ 64 ปี สังเกตได้ว่าอัตราโทษปรับสำหรับความผิดตามกฎหมายฉบับดังกล่าว ไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเลยนับตั้งแต่ประกาศใช้ ปัจจุบันทำให้ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงไปของประชากร ทั้งยังไม่สอดคล้องกับนานาประเทศอื่นที่มีอัตราโทษที่สูงกว่ากฎหมายไทย จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงอัตราโทษกำหนดโทษให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพค่าครองชีพของประชาชนในปัจจุบันทั้งยังสามารถใช้ในการป้องปรามอาชญากรรมที่ต้องการกระทำความผิด และกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจน้ำมีอำนาจในการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้ศึกษาพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 และทำการเปรียบเทียบกับ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายประเทศอเมริกา และญี่ปุ่น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. คำนิยามตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มาตรา 3 จากการศึกษารูปแบบกฎหมายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ผู้ศึกษาเห็นควรนำมา

ปรับใช้กับกฎหมายไทย โดยให้แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม นิยามคำว่า ยานพาหนะ คือ "เรือซึ่งใช้เดินทางออกไปสู่หรือเข้ามาจากทะเล หรือระหว่างภายในราชอาณาจักรหรือระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศ ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมถึงสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ในน้ำและสามารถใช้ในน้ำได้ ทำนองเดียวกัน ทั้งนี้หมายความรวมถึงอากาศยานที่ขึ้นลงบนพื้นน้ำด้วย" ทั้งนี้เพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนครอบคลุมเรือทั้งหมดในปัจจุบันที่มีการนำมาใช้งานไม่ว่าจะเป็น การขนส่ง การเดินทาง การใช้เป็นที่อยู่อาศัย ตั้งแต่เรือขนาดเล็กสุดไปจนถึงเรือเดินทะเลขนาดใหญ่ และรวมถึงอากาศยานที่ขึ้นลงบนพื้นน้ำด้วย

2. ด้านวิธีการควบคุมและการสั่ง ยานพาหนะให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 ที่ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นในเรื่องวิธีการดังกล่าวให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้ศึกษาเห็นควรนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทย โดยให้แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม มาตรา 5 การสั่งห้าม คือ "... สำหรับยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก แล่นระหว่างแม่น้ำ ลำคลอง และน้ำจืด ให้ส่งสัญญาณเสียง พร้อมไฟฉุกเฉิน" มาตรา 6 โดยให้แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนท้ายบัญญัติ คือ "...สำหรับยานพาหนะที่มีขนาดเล็ก แล่นระหว่างแม่น้ำ ,ลำคลอง และน้ำจืด ให้ส่งสัญญาณเสียงพร้อมไฟฉุกเฉิน" การแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวเพื่อให้เป็นแนวทางแบบการปฏิบัติสากลที่นานาประเทศใช้กันตาม ข้อ 111 (สิทธิการไล่ตามติดพัน) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญานับดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

3. จากการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นในเรื่องบทกำหนดโทษ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในการควบคุมสั่งยานพาหนะ ผู้ศึกษาเห็นควรนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทยตามพระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496 มาตรา 7 โดยให้แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม อัตราโทษ คือ "...มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" เพื่อให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับสภาพค่าครองชีพของประชาชนในปัจจุบัน และกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจนำเป็นพนักงานสอบสวนตามความผิดในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้สามารถใช้ในการป้องปรามอาชญากรรมที่ต้องการกระทำความผิด ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฎคณะข้าราชการตำรวจ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. (2554, 11 มีนาคม)

การปกครองของส่วนราชการ. (2552, 7 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 126 (ตอนพิเศษ 130 ง), หน้า 1.

พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552. (2552, 6 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*.

เล่มที่ 126 (ตอนที่ 65 ก), หน้า 1.

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พระพุทธศักราช 2456, (2456, 5 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*.

เล่มที่ 64, หน้า 1.

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558, (2558, 13 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 108ก), หน้า 1.

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2552. (2552, 1 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 26 (ตอนที่ 28), ฉบับพิเศษ หน้า 45.

พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496.

(2496, 4 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 70 (ตอนที่ 63), หน้า 1228.

พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481. (2482, 10 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 56, หน้า 230

พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490.

(2490, 16 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 64 ตอนที่ 61 หน้า 735.